

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา แนวคิดเรื่องมนุษย์ในงานวรรณกรรมของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์ พบว่าตัวละครในงานเขียนของเขาเปรียบได้ดั่งภาพสะท้อนของปัจเจกบุคคลที่มีอยู่จริงในสังคม เช่น โสเภณี นักเลงระดับต่ำบล นักการเมือง รัฐมนตรี คนโซ่ นักเรียนนอก คารา นักแสดง Hollywood นางแบบ คาวบอย เพลย์บอย นักบวช นักสังเกตการณ์สงคราม ชาวบ้านชนบท หรือแม้กระทั่งตัวนักเขียนเอง ซึ่งตัวละครทุกตัวสามารถเลือกกำหนดชะตาชีวิตของตัวเอง ผ่านการวางบุคลิกและ โครงเรื่องของ ผู้เขียน โดยทั้งหมดนี้เราปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเรื่องราวและตัวละคร ย่อมผ่านมาจากประสบการณ์ของผู้เขียนเอง

จากการวิเคราะห์พบว่าในเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ 'รงค์ วงษ์สวรรค์ มีความเห็นสอดคล้องกับพุทธปรัชญาและปรัชญาสำนักอรรถิภาวนิยมที่เห็นว่ามนุษย์ไม่มีธรรมชาติที่ถูกกำหนดมาล่วงหน้า เป็นแนวคิดแบบบอสรัดตนนิยม โดยธรรมชาติของมนุษย์ประกอบไปด้วยกายกับจิตที่ดิ้นรนไปตามความทุกข์ที่เกิดจากความว่างเปล่า ชีวิตคือการปรุงแต่งขึ้นของขั้น 5 คือ รูปขั้น 5 ส่วนที่เป็นกาย (Physical) ซึ่งปรัชญาสำนักอรรถิภาวนิยมเรียกว่า (Being-in-itself) และ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ หรือส่วนที่เป็นจิต (Spiritual) ซึ่งปรัชญาสำนักอรรถิภาวนิยม เห็นว่าเป็นภาวะ (Being-for-itself) และทั้งหมดดำเนินไปตามกฎไตรลักษณ์ โดยให้ความสำคัญกับจิตมากกว่ากาย เพราะจิตเป็นผู้เลือก มนุษย์มีเสรีภาพที่จะเลือกและจะต้องรับผิดชอบต่อผลของการเลือกนั้น ๆ โดยอิงอยู่กับประสบการณ์ บริบทพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม ที่จะไม่ไปเบียดเบียนก้ำก่ายกับธรรมชาติของผู้อื่น ขณะเดียวกันก็พยายามปกป้องธรรมชาติของตนเองจากผู้อื่นและสามารถปกป้องตัวเองด้วยการปลอมโยนได้

ในเรื่องคุณค่าและเป้าหมายของมนุษย์ 'รงค์ วงษ์สวรรค์ เห็นว่าคุณค่าของมนุษย์คือการที่มนุษย์มีเสรีภาพในการเลือก ภายใต้เงื่อนไขทางสังคมที่แตกต่างกัน มนุษย์ก็ยังมีอิสระกล่าวคือไม่มีปัจจัยทางสังคมมาเกี่ยวเนื่องกับการเลือกของมนุษย์ ไม่ว่าตัวละครเหล่านั้นจะเป็นใครเขาเลือกที่จะเป็นคนอย่างไรก็ได้ ไม่ว่าจะเลือกเพื่อสนองกิเลสของตนเองหรือเลือกเพื่อความดีงามของสังคม และไม่ปฏิเสธศักยภาพมนุษย์ที่จะถูกครอบงำโดยกิเลสและดิ้นรนไปตามแรงปรารถนาของตนเอง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเสรีภาพของมนุษย์ ส่วนคุณค่าความดีความชั่วเป็นสิ่งที่มนุษย์สมมุติ

ขึ้นภายหลัง เป้าหมายของมนุษย์คือการดิ้นรนไปตามแรงปรารถนาเพื่อจะพ้นทุกข์ ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานได้แก่ กิน อยู่ หลับนอน จนถึงการมีทรัพย์สิน เงินทองชื่อเสียง ทั้งนี้ก็เพื่อเติมเต็มความว่างเปล่าอย่างไม่มีวันสิ้นสุด กล่าวได้ว่าเป็นแนวคิดใกล้เคียงกับปรัชญาสำนักอรรถิภาวนิยม สิ่งนี้เองทำให้แนวคิดเรื่องเป้าหมายของชีวิตของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์' แตกต่างไปจากแนวคิดปรัชญาพุทธที่บอกว่าเป้าหมายของมนุษย์คือการหลุดพ้นจากวัฏสงสารหรือนิพานซึ่งประเด็นนี้ 'รงค์ วงษ์สวรรค์' ไม่เคยกล่าวไว้ในงานเขียนเลย ในขณะที่เดียวกันที่มนุษย์ต้องอยู่ในสังคมในสภาพที่ มนุษย์ลดทอนเสรีภาพของกันและกัน (Being-in-the-world-with-others) 'รงค์ วงษ์สวรรค์' แสดงให้เราเห็นศักยภาพของมนุษย์ที่โดยพื้นฐานแล้วพยายามที่จะอยู่อย่างเกื้อกูลกัน และสร้างเป้าหมายร่วมกันทางสังคม แต่ต้องอยู่บนหลักการที่จะไม่ทำให้คุณค่าและเป้าหมายระดับปัจเจกสั่นคลอนมากนัก ทั้งหมดนี้ก็เพื่อสังคมที่จะกลับมาตอบสนองคุณค่าและเป้าหมายระดับปัจเจก

จากการศึกษาตัวละครของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์' ทำให้เราเห็นว่า 'รงค์ วงษ์สวรรค์' เป็นคนที่ยึดมั่นในเสรีภาพเป็นอย่างมาก ดังที่กล่าวมาข้างต้นว่าตัวละครของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์' มีเสรีภาพในการเลือกกำหนดบทบาทตัวเองไปบนทางเลือกของบทบาทที่ได้รับ ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะเป็นใครมีพื้นฐานทางสังคมอย่างไร เขาล้วนสามารถที่จะเลือกเป็นอย่างไรก็ได้ 'รงค์ วงษ์สวรรค์' แสดงให้เราเห็นความซับซ้อนของมนุษย์ที่มีทั้งด้านที่มีมืดและด้านสว่างในคนคนเดียว ไม่ว่าเขาจะเป็นใครก็ไม่แตกต่างกัน ทั้งหมดนี้ก็เพื่อการหลีกเลี่ยงออกจากความว่างเปล่าและความทุกข์ แม้กระทั่งการฆ่าตัวตายที่สังคมมองว่าผิดและเป็นบาป 'รงค์ วงษ์สวรรค์' ก็ถือว่าเป็นเสรีภาพและเป็นทางเลือกหนึ่ง ที่เป็นสิทธิของเจ้าของชีวิตเอง แต่เมื่อมนุษย์ต้องดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เสรีภาพที่เต็มเปี่ยมของมนุษย์ก็ย่อมถูกลดทอนโดยบุคคลอื่น หรือแม้กระทั่งเรื่องสังคม วัฒนธรรมและประเพณีก็มีส่วนในการลดทอนเสรีภาพของมนุษย์ เมื่อเปรียบเทียบแนวคิดเสรีภาพของสำนักอรรถิภาวนิยมกับเสรีภาพของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์' จะเห็นว่าในส่วนหนึ่ง เขาแสดงท่าทียอมรับว่าการมีบุคคลอื่นในสังคม กรอบประเพณี สังคมและวัฒนธรรมมีส่วนในการลดทอนเสรีภาพของมนุษย์ แต่ในอีกด้านหนึ่ง 'รงค์' มองว่ามนุษย์ไม่สามารถอยู่ในโลกที่เต็มไปด้วยความสัมพันธ์ในทางลบ การพยายามลดทอนบุคคลอื่น หรือแย่งชิงความเป็นใหญ่อย่างเดียวนั้นได้ เพราะว่าการมีเสรีภาพย่อมต้องมีขอบเขตที่จะไม่ก้าวก่ายผู้อื่น และการที่มีเสรีภาพสมบูรณ์จนเกินไปไม่ได้ทำให้มนุษย์มีชีวิตอยู่อย่างสงบสุข 'รงค์ วงษ์สวรรค์' มองว่าสิ่งที่พบความสุข มนุษย์ต้องมีความสัมพันธ์กับโลกและเพื่อนมนุษย์ในทางบวก โดยเฉพาะสังคมไทยที่เป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับบุคคลรอบข้าง ความสุขสงบเกิดขึ้นได้จากสังคม ครอบครัว

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าถึงแม้ 'รงค์ วงษ์สวรรค์' จะเป็นนักคิดนักเขียนร่วมสมัยผู้ยึดมั่นในเสรีภาพของตนเองแบบตะวันตก ซึ่งเขาได้รับอิทธิพลมาจากการอ่าน การเรียนรู้ การ

ทำงาน การเดินทางและประสบการณ์ชีวิต แต่ถึงอย่างไร เขาก็ยังยึดถือและให้ความสำคัญกับคุณค่าทางสังคมแบบไทย โดยผ่านวิถีชีวิตในชนบท ประสบการณ์วัยเด็ก และความเป็นคนไทยนี้เองที่ทำให้มองเห็นความสำคัญของสายใยแห่งการเกื้อกูลกันในสังคมเพื่อความเป็นสุขของชีวิต

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา แนวคิดเรื่องมนุษย์ในงานวรรณกรรมของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์' ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมบ้าง สำหรับผู้ที่สนใจในการทำวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ในทางปรัชญา ยังมีบุคคลที่น่าสนใจศึกษาอีกมากมายทั้งในสังคมไทยและต่างประเทศ ไม่เฉพาะนักเขียนหากยังมีอีกหลายกลุ่มที่น่าสนใจศึกษา เช่น ทหาร ตำรวจ นักการเมือง แพทย์ นักคิด นักปฏิบัติ ต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งนักเขียนเองก็มีอีกหลายคนที่สะท้อนความคิดของตนเองลงไปในงานเขียนของเขา ทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับความชื่นชอบของผู้ที่จะทำวิจัยด้วย เพื่อสังคมไทยจะได้เรียนรู้ผ่านบุคคลเหล่านั้นนำมาสู่ประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมต่อไป